

עידו לזר
קסם בנימינה

"אני רוצה לחזור אל הימים הכי יפים שלי, הימים היחפים של בנימינה". – כך כותב הפזמונאי אהוד מנור בשירו המפורסם "ימי בנימינה". השיר הנוסטלגי הזה מציג כמיהה בלתי מסופקת של מנור לשוב למושבת ילדותו, בנימינה. עבור מנור, בנימינה מסמלת את הפשטות של תקופת הנעורים. הפשטות שהולכת ונהרסת ככל שאדם מתבגר ונחשף יותר ויותר למכאוביו ותחלואיו של העולם. הנוסטלגיה היא רגש שבמהותו הוא לא ניתן לסיפוק, שכן אנו נוטים לשכוח את הדברים הרעים מעברינו, ובכך להתנות לתקופה הזו, תקופת הנעורים, סנטימנט רב, ואנו מתבוננים בה דרך מסננת של רומנטיזציה ורגש. אולם קסמה של בנימינה נעוץ בדיוק בכך, שהיא מהווה את המענה על אותו רגש מתסכל.

בנימינה, או בכינויה – מושבה של יסמין, היא מושבה פסטורלית בת 90 שנה, שהוקמה בעזרתו האדיבה של הברון רוטשילד ונקראת על שמו. היא ממוקמת באזור מישור חוף הכרמל, בין המושבות פרדס חנה מדרום וזיכרון יעקב מצפון. היא נמצאת ממש בקצהו הדרומי של רכס הרי הכרמל. ניתן לשבת ולהשקיף על יופייה הציורי של המושבה ממצפור מורן, הממוקם על חוטם הכרמל. המצפור נקרא על שמו של סרן מורן ורדי ז"ל, בן המושבה, שהיה מפקד צוות בשייטת ונפל בעת שרץ לסייע לחברו הפצוע. למרות שבבנימינה ממוקמת תחנת רכבת מרכזית, המשמשת את כל ישובי האזור, המושבה מצליחה לשמור על קסם השלווה שלה, אותו מתאר מנור בשירו.

כל הלך הנקלע למושבה, אשר הולך לאורכה של טיילת שוני בשעת ערביים, וחש במשב רוח מכיוון הים אשר נושא עימו ניחוח יסמין עז, לא יכול שלא לחוש את ההרגשה אותה משרה מנור על הקורא. בין אם אתה גר שם, ובין שעברת שם במהלך נדודיך הבלתי פוסקים, בבנימינה תוכל להרגיש, גם אם לרגע דל, שאתה שוב ילד. ששבת הביתה.

"עשה את אויבי חזק ואמיץ, כך שאם אובס, אני לא אתבייש."

-פתגם אינדיאני

איל בכר
מאיר אראיל

מאיר אריאל נולד ב-1942 בקיבוץ משמרות. כבר כילד התבלט מאיר בכישרונו המוזיקלי (ניגן בחלילית, גיטרה ואקורדיון) אך חלומו הגדול היה לעסוק בקולנוע. בשנות נעוריו התנסה מאיר בכתיבת שירים כאשר שיריו הולחנו ע"י חברו לקיבוץ שלום חנוך. שירת כלוחם בחטיבת הצנחנים. בשנת 1966 נשא לאישה את תרצה הגדיש מקיבוץ כפר סאלד. בפרוץ מלחמת ששת הימים שירת מאיר אריאל כלוחם בגדוד המילואים של הצנחנים והיה בין משחררי העיר העתיקה והכותל המערבי. בכנס של חטיבת הצנחנים שנערך בגבעת התחמושת לאחר המלחמה, הפתיע מאיר אריאל כשעלה עם הגיטרה לבמה ושר את השיר "ירושלים של ברזל" על בסיס הלחן של נעמי שמר לשירה "ירושלים של זהב". השיר עורר הדים רבים והדביק לו את הכינוי "הצנחן המזמר". למרות הצלחת האלבום, מאיר החליט לוותר על קריירה בשירה ונסע לארצות הברית. בארצות הברית נולדו לו בת ובן, שירז ושחר. הושפע מאוד מהמוזיקה האמריקאית ובראש ובראשונה מבוב דילן ומהמסרים המועברים בשיריו, והחל לכתוב שירים בהשראתו.

בשובו לישראל ניסה אריאל להשתלב בתל אביב בתור איש קולנוע אך ללא הצלחה. בפרוץ מלחמת יום הכיפורים גויס והוצב בתעלת סואץ. ב-1978 הוציא את אלבומו הראשון "שירי חג ומועד ונופל".

ב-1987 עזב אריאל עם אשתו ושלושת ילדיו, את קיבוץ משמרות ועבר להתגורר בתל אביב.

לאחר מכן יצא "למסע בחירות" עם ההרכב "קאריזמא": במהלך מסע הבחירות הם יצאו ברכב, ונסעו מקריית שמונה ועד אילת. מסע ההופעות צולם ויצא בסרט. במהלך שנותיו "הסתבך" מאיר אריאל מספר פעמים עם הממסד הרשמי. לאחר התבטאויות עוינות של אריאל כלפי הקהילה ההומו לסבית, אותם כינה בין היתר "מדגרה של מחלות" בעיתונים "הארץ" ו"ידיעות אחרונות", הוחרמו הופעותיו ותקליטיו בחוגים מסוימים, וכן החלו פעולות אלימות על ידי מפגינים שעקבו אחריו במהלך סיבוב הופעותיו. רבים משיריו הרגיזו קהלים שונים בחברה הישראלית בנוסף מאיר אריאל "הסתבך" לא אחת מול ארגוני נשים.

בה' באב תשנ"ט (18 ביולי 1999) נפטר אריאל ממחלת קדחת הבהרות, המועבר בעקיצת קרציה. מאיר אריאל נקבר בבית העלמין של קיבוץ משמרות.

"הצבע למען מי שמבטיח פחות. הוא גם יאכזב פחות."

-ברנרד ברוך

היום לפני 9 שנים הודיעה סוכנות החלל האמריקאית על נוכחות מים במאדים.

טל איתן

חוליקת - השיר השלישי על דיקי/ יהודה עמיחי

בגבעות האלה אפילו מגדלי קדוח הנפט
 הם כבר זכרון. כאן נפל דיקי
 שהיה גדול ממני בארבע שנים והיה לי כאב
 בעת צרה ומצוקה. עכשו אני גדול ממנו
 בארבעים שנה ואני זוכר אותו
 כמו בן צעיר ואני אב זקן ואבל.
 ואתם שזוכרים רק פנים,
 אל תשכחו את הידיים המושטות
 ואת הרגלים הרצות בקלות
 ואת המלים
 זכרו שגם היציאה לקרבות הנוראים
 עוברת תמיד דרך גנים וחלונות
 וילדים משחקים וכלב נובח
 זכרו והזכירו לפרי שנשר
 את העלים ואת הענף,
 הזכירו לקוצים הקשים
 שהיו רכים באביב,
 ואל תשכחו שגם האגרופ
 היה פעם יד פתוחה ואצבעות

סיפור חייו של דיקי לקסברגר, עליו כתב יהודה עמיחי את השיר:
 חיים, שכונה בפי כל דיקי, נולד בברלין בשנת 1920. בעקבות אחיו הבכור הלך לתנועת הנוער ובגיל 14 עלה
 לארץ ישראל ולמד בבית הספר החקלאי "בן שמן".
 עם סיום לימודיו הגיע לגבעת ברנר ועבד כעגלון.
 ב 1941 התגייס לפלמ"ח וכאשר התארגנה המחלקה הערבית הועבר אליה. שם בחורשות משמר העמק פגש את
 מפקדו שמעון אבידן שמאוחר יותר היה גם מפקדו בחטיבת גבעתי במלחמת העצמאות. דיקי היה בין לוחמים
 שעברו להלחם עם הבריגדה באיטליה כנגד
 גרמנים במלחמת העולם השנייה.
 עם שובו לארץ ולגבעת ברנר התמנה למפקד אזור ועשה את כל ההכנות בגבעה למחלמה ההולכת ומתקרבת.
 דיקי נשא לאשה את ציפורה ובסוף 1947 נולדה בתם, עדה.
 במלחמת העצמאות היה דיקי מפקד פלוגה של לוחמים בני 16-18 שגויסו מספסלי הלימודים ולאחר אימון קצר
 ירדו לחזית הנגב. עוזרו הנאמן היה יהודה עמיחי המשורר.
 באחת ההפוגות מהמלחמה יצא דרך קווי המצרים צפונה והגיע לגבעת ברנר לראות בפעם הראשונה את בתו עדה
 ומיהר לחזור אל חייליו בדרום. באותו שבוע יצא בראש חייליו לפעולה כנגד המצרים בחוליקאת (חלץ) ונפל עם
 כולם בקרב. רק לאחר שבועות אחדים נתגלה קבר האחים של הלוחמים והם הובאו לקבורה בכפר ורבורג. סיפור
 היחידה והקרב האחרון נכתב בספר "ברוח הנוראה הזאת" של יהודה עמיחי.
 דמותו של דיקי האדם והמפקד השפיעה רבות על כתיבתו של סגנו ורעו, יהודה עמיחי וליוותה אותו לאורך כל חייו.

"פוליטיקאים אינם מאמינים לרוב הדברים שהם אומרים, אך תמיד הם מופתעים
 מחדש, כשהאחרים מאמינים להם."
 -שארל דה גול

היום לפני 90 שנים יוצא לאור הגיליון הראשון של שבועון החדשות "טיים
 מגזין".

שיר שומר
כאשר חי המלך/זלדה

כאשר חי המלך
היה כבוד בת המלך פנימה בבית.
עכשיו הבית רסיסים רסיסים
כאשר חי המלך
הייתה צניעות היה חג.
כאשר חי המלך
הייתה השבת שושנים עכשיו היא פצע
כאשר חי המלך
היו מחשבות שבלב ציפורים שהתעופפו בערב.
שחיכו למנוחת הערב
עכשיו חשופים שורשיי והאנשים דורכים עליהם.

זלדה נולדה בעיר יקטרינוסלב שבאוקרינה, לרחל, בתו של הרב דוד צבי חן מתושבי רבני חב"ד, ולרבי שלום שלמה שהיה בנו של רבי ברוך שניאור שניאורסון. דמות אביה ודמות סבה שנפטרו בעודה בגיל צעיר השפיעו מאוד על נפשה. זלדה הייתה בת יחידה ובגלל זה הקריאה בכל בוקר בשנת האבל קדיש על אביה.
ב-1926 כשהייתה זלדה בת 11 עלתה המשפחה לירושלים, שם למדה זלדה בבית הספר לבנות "שפיצר". לפי סיפוריה, היו שנות ילדותה בירושלים עגומות, בשל המצב הכלכלי הקשה במשפחה והאווירה המחמירה בבית הספר. המצב השתנה כשעברה ללמוד בסמינר למורות מזרחי, שם הושפעה רבות ממורים בעלי שם כעקיבא ארנסט סימון ופייבל מלצר, בנו של הרב איסר זלמן מלצר. אחר כך התפרנסה מהוראה, ולימדה יחד עם נחמה ליבוביץ
ב-1950 התחתנה עם חיים אריה מישקובסקי, בנו של הרבה חזקיהו יוסף מישקובסקי. הוא היה בוגר ישיבת חברון שעבד כפקיד ורואה חשבון. הזוג היה חשוך ילדים.
נפטרה במוצאי יום הושאה 1984.
אחרי מותה הנציחה עיריית ירושלים את מותה בקריאת רחוב על שמה בשכונת רמות שבעיר.

מנהיג טוב מדבר מעט, וכאשר מטרותיו מושגות יגידו האנשים: "אנחנו בעצמנו עשינו את זה".
-לאו טסה

היום לפני 56 שנים ישראל קסטנר, מראשי יהדות הונגריה בעת השואה, שהואשם בשיתוף פעולה עם הנאצים בהונגריה, נורה בפתח ביתו ונפטר כעשרה ימים לאחר מכן.

נועה כרבי
א-מיניות

א-מיני (Asexual) הוא אדם שלא נמשך מינית לאנשים מאף מין או מגדר.

רוב האנשים הא-מיניים מעוניינים במערכות יחסים רומנטיות ואינטימיות, אולם אינם מעוניינים לשלב בהם מיניות. כשאר הנטיות המיניות, א-מיניות איננה הפרעה נפשית או פרי בחירה. היא גם איננה תוצאה של הדחקה או טראומה. כפי שטוענים רוב האנשים הא-מיניים "טוב לנו עם איך שאנחנו".

תשובות נפוצות של א-מיניים:

אני לא פוחד/ת מסקס, פשוט אין לי עניין בו. החשק לא יבוא לי עם הניסיון. בדרך-כלל הניסיון בא עם החשק. זוהי לא התנזרות. מתנזר בוחר שלא לפעול על פי המשיכה אותה הוא חש. לעומת זאת, א-מיניות היא מצב בו מלכתחילה לא קיימת המשיכה המינית. אני לא מתכחש/ת ליצר הבסיסי שלי לחיים. אני עדיין אוכל/ת, שותה, מקיים/ת את צרכיי ונושם/ת בדיוק כמו כולם. הצורך בקשר לא חייב לכלול את הצורך ביחסים מיניים. אפשר ליהנות מארוחה רומנטית לאור נרות גם בלי להיכנס למיטה אחר-כך. לא. לשכב איתך לא יגרום לי פתאום להבין שאת/ה היצור המושך ביותר שקיים עלי האדמות ואני רוצה להיות איתך כל היום. לא רע לי בלי סקס. יהיה לי רע אם אקיים חיים מיניים, מכיוון שהם לא מתאימים לי.

"אסטרטגיה היא שיטה להשגת מטרות וככל שהיא מציעה דרכים חלופיות רבות יותר, היא טובה יותר."
-יעקב חסדאי

היום לפני 60 שנים מנהיגה העריץ של ברית המועצות "שמש העמים" יוסיף סטלין מת משבץ.

רוני דביר
המבורגר

המבורגר (Hamburger) הוא קציצה מטוגנת או צלויה בגריל, המוגשת לרוב בתוך לחמנייה עם תוספות ורטבים שונים כגון ברביקיו, מיונז וירקות, בדרך כלל עגבנייה, בצל, מלפפון חמוץ וחסה. נהוג להגיש לצד ההמבורגר צ'יפס, תפוחי אדמה, או טבעות בצל ועוד כתוספות. ההמבורגר נקרא על שם העיר הגרמנית המבורג. עשרת מסעדות ההמבורגר המפורסמות/טעימות/מומלצות בישראל: מוזס (אילת, רמת גן, גבעתיים, רמת השרון, פתח תקווה, קרית אונו, בני ברק, ראשל"צ, חולון, בת ים, נס ציונה, אילת) BBB- (הרצליה, נתניה, פתח תקווה, נהריה, חיפה, אשדוד M, הדרך, רחובות, הוד השרון, רמת ישי, יקנעם, ראשל"צ, עפולה, כרמיאל, רמת החייל, הקריון) Black- (רחובות, חיפה, סינמה סיטי, רמת החייל, ירושלים, פתח תקווה, ראשל"צ, באר שבע, נתניה, כפר סבא, עזריאלי, רמת ישי, רמת גן) -אגאדיר (תל אביב, הרצליה, ראשל"צ, אילת, חיפה) Meatball- (ראשל"צ) -מג'יק בורגר (תל אביב) -אוונגארד (רמת החייל, תל אביב) -בורגרים (תל אביב, רמת השרון) -לימוזין (רמת ישי) -סטקייט הבוקרים (חיפה)

"גנרל שרוצה לצאת נקי מאשמה, צריך לתת רשימת הוראות ארוכה, כך שבמקרה של מחדל תמיד יתברר שאחת מהן לא מולאה עד תום."
-מאיר עוזיאל

היום לפני 111 שנים מועדון הכדורגל "ריאל מדריד" נוסד תחת השם "מועדון הכדורגל של מדריד".

יובל סתיו

קטעים מתוך "אמונה וערכים"

המציאות מוכיחה, שגם בקרב אנשי תורה ומצוות, ישנם התנהגויות טובות יותר וטובות פחות (כמובן ע"פ המתבונן). ההבדלים מגיעים אפילו עד כדי שוני בהגדרת מהו מעשה רצח ומהו מעשה הרג, לדוגמה רצח רבין ו"הפולסא דנורה". הטענה שלפחות מדובר באנשים בעלי מטרה משותפת, במקרה זה: קיום עול תורה ומצוות, אשר פירשו את הדרך באופנים שונים, היא כזו שאולי טובה בדיון תיאורטי, אבל במציאות (וזה בסופו של דבר מה שחשוב) היא איננה מבטיחה התנהגות נכונה וטובה מצד אדם כזה או אחר. בסופו של דבר ב"מבחן התוצאה" נכונות של תיאוריה כלשהיא נבחנת אל מול המציאות.

מהו היצר הבסיסי של האדם, טוב או רע?

לטעמי שאלה זו איננה רלוונטי, השאלה הרלוונטית באמת היא מה מניע אנשים?

לדעתי קיימים שלושה מניעים עיקריים לאדם:

1. להיות אהוב

2. להיות מוערך

3. להיות שייך

בנוסף לשלושת המניעים הללו ישנם שתי אמיתות נוספות אשר משותפות לרוב בני האדם:

האדם מחפש משמעות לחייו ולפיכך גם למעשיו.

בני אנוש רוצים להיות מאושרים.

בהתחשב בשלושת המניעים ושתי המטרות, הרי שאנשים, כנראה, ירצו ליישם ערכים אשר יקנו להם אותם.

אבל, יאמר האדם המאמין הדתי (לא כל מאמין הוא דתי...): "איזו ערובה יש לך שמחר בבוקר אותו אדם לא יחליף את ערכיו?" נכון, אין לך. אגב כמו שאין ערובה לכך שאדם מאמין מסויים לא יתעורר בוקר אחד ויגיד שהוא אינו מאמין. אבל מה הבעיה בכך?

הרי לגיטימי בעינינו שאדם הדוגל בסוציאליזם ישנה את דעתו ביום מן הימים ויתמוך בקפיטליזם, או שאדם בצד הימני של המפה הפוליטית יוכל לעבור לצד השמאלי, או אדם צמחוני יהפוך לקרניבורי ולהיפך (ואל נא נאמר שמדובר באידיאולוגיות. גם הן, בדומה ל"אידיאולוגיות" הדתיות, מנסות ליישם ערכים מסוימים בחיי היומיום. ההבדל המהותי היחיד בין "סתם" אידיאולוגיה לדת הוא בצידוק הדרך – "רצון האל"... הרי אם לא כן, בשביל מה אנחנו מנסים לשכנע את האחר בצדקת דרכינו?)

פולרליזם, האין הוא ביטוי ליופי שבמורכבות החיים. מדוע אנחנו מפחדים או נרתעים מכך שנצטרך להצדיק את דרכנו ובחירתנו? תפיסת העולם החילונית מעודדת להטיל ספק.

*למאמר המלא תוכלו לפנות לכתובת האתר שבתחילת הספר

"אין עמים מאבדים את זהותם, ואם זה יקרה אי פעם, העם האחרון שיאבד את

זהותו יהיה העם היהודי."

-משה סנה

היום לפני 77 שנים גרמניה הנאצית מכניסה כוחות צבאיים לחבל הריין

ומפירה את הסכמי ורסאי ולוקרנו.

ניצן בלום
יום האישה

אז ביקשו ממני לעשות יומית לכבוד יום האישה. ובאמת קשה לי מאוד להתחיל ולכסות את הנושא הזה. מרגיז אותי עצם העובדה שהעולם הגיע למצב כזה שיש יום שמוקדש לאישה. כמו שמעציבה אותי העובדה שיש יום שמוקדש לכדור הארץ. זה כמו להגיד- הזנחנו, הרסנו, שרפנו, קלקלנו את כדור הארץ ולכן **עכשיו** צריך לתקן את כל העוולות.

אבל בין כדור הארץ לבין האישה יש הבדל אחד גדול. כדור הארץ הינו דבר דומם. לכדור הארץ אין קול – הוא לא יכול להתלונן על הדיכוי שהוא עובר במהלך השנים. אין לו יכולת לקום ולמחות ולומר "די – **תפסיקו!**". כדור הארץ לא יצור תבוני.

והאישה כן. לאישה יש שתי ידיים. פה. עיניים. חושים. יכולות שכליות. **קול!** ולכן, ביום האישה, איך אפשר להאשים את הגברים בדיכוי הזה של הנשים לאורך הדורות? אפשר רק להאשים אותנו- הנשים, שלא קמות ומוחות ומשמיעות את קולנו.

הבעיה של הנשים זה שאנחנו פיתחנו פחד בלתי מוסבר. פחד להיות לא נשיות לפי החברה. זה דבר תמוה בעיניי. למה אישה שנאבקת ושלחמת למען זכויותיה ולמען שוויונה נחשבת כגברית? למה פמיניסטית זה קללה?

אף אחת לא רוצה להיות פמיניסטית- פמיניסטיות מגדלות שערות בבית שחי. פמיניסטיות הם לא מטופחות. פמיניסטיות הם לא מושכות. פמיניסטיות לבטוח הן אמהות גרועות.

הרי כל אלה הן אמרות אבסורדיות- אמרות הנובעות מפחד להיות "לא נשית"- אין קשר בין הדברים. זה כמו להגיד שאדם שחור שנאבק על זכויותיו- כנראה שבאופיו הוא לא באמת שחור. זה כמו להגיד שיהודי שמתמרד נגד דיכוי- אינו יהודי.

האם התכונה של להתמרד, להשמיע קול, למתוח ביקורת, ולנסות לשנות את החברה- היא תכונה גברית? אני חושבת שלא.

עד שנשים לא יגיעו להבנה הזאת- לתמיד נהיה משועבדות לגברים- נהיה תמיד "פחות" מהם. אז אולי חלקנו יצאנו מהמטבח. אולי יש לנו כבר אותה זכות של הצבעה כמו הבנים. אבל אל תשלו את עצמכן שאנחנו עכשיו שוות ערך להם.

עובדתית- אנחנו מרוויחות פחות מבנים בשוק העבודה. עובדתית- אנחנו בקושי נמצאות בפוליטיקה. אני לא מאמינה שעובדות אלה הן עובדות "מקריות".

וגם עכשיו יש לנו שיטה חדשה של שעבוד עצמי. אנחנו מתעסקות ביופי שלנו **יותר** מדי, משעבדות את עצמנו לגוף. גם לגברים אכפת מאוד מהגוף שלהם- וגם הם מטפחים אותו. אבל אנחנו- כל הזמן מתעסקות בזה. כל הזמן מדברות על השמלה החדשה, על הטיפול בלייזר, על הדיאטה החדשה שאנחנו מנסות. **למה גברים מסתכלים על עצמם במראה, בעוד נשים מחפשות את עצמן במראה?** כל עוד אנחנו ממשיכות להיות עבד לאידאל של היופי- להתעסק בזה עשרים וארבע שבע- איך נוכל להתעסק בנושאים החשובים בחברה? בשוויון? בזכויות? בפוליטיקה?

נשים- אל תיראו ואל תפחדו. אל תדאגו- אתם יפות אפילו כשאתם משמיעות את הקול שלכן. ויותר מזה- אתן הרבה יותר יפות כשאתן עושות את זה!

"יש לנו די אמונה כדי לגרום לנו לשנוא, אבל לא די כדי לגרום לנו לאהוב האחד את השני."
-ג'ונתן סוויפט

היום לפני 102 שנים יום האישה הבינלאומי מצוין בפעם הראשונה.

טל איתן

טריינספוטינג / trainspotting

"Choose life. Choose a job. Choose a career. Choose a family. Choose a fucking big television, Choose washing machines, cars, compact disc players, and electrical tin can openers. Choose good health, low cholesterol and dental insurance. Choose fixed-interest mortgage repayments. Choose a starter home. Choose your friends. Choose leisure wear and matching luggage. Choose a three piece suite on hire purchase in a range of fucking fabrics. Choose DIY and wondering who the fuck you are on a Sunday morning. Choose sitting on that couch watching mind-numbing spirit-crushing game shows, stuffing fucking junk food into your mouth. Choose rotting away at the end of it all, pissing your last in a miserable home, nothing more than an embarrassment to the selfish, fucked-up brats you have spawned to replace yourself. Choose your future. Choose life . . . But why would I want to do a thing like that? I chose not to choose life: I chose something else. And the reasons? There are no reasons. Who needs "reasons when you've got heroin?"

ובתרגום חלקי לעברית:

"בחר בחיים, בחר עבודה, בחר קריירה, בחר במשפחה. בחר מקלט טלוויזיה מזורג. בחר מכונת כביסה, מכונת, קומפקט דיסק, פותחן חשמלי... בחר חנות עשה זאת בעצמך ומי אתה לכל הרוחות ביום ראשון בבוקר. בחר לשבת על הספה צופה בשעשועון מדכא, בולע מזון מהיר. בחר להירקב בסופו של דבר, גוסס בבית העלוב האחרון שלך, לא יותר ממבוכה לילדים האנוכיים והמתוסבכים שהשרצת במטרה להחליף את עצמך. בחר בעתיד שלך. בחר בחיים... אבל למה שארצה לעשות דבר כזה? אני בוחר שלא לבחור בחיים. אני בוחר משהו אחר. והסיבות? אין סיבות. למה צריך סיבות כשיש הירואין?"

קצת מילים על הסרט/ ספר:

טריינספוטינג (באנגלית: Trainspotting) הוא רומן מאת הסופר הסקוטי אירוויין וולש, שזהו ספרו הראשון. הספר יצא בשנת 1993 ומגולל את סיפורם של כמה חברים המכורים להרואין. בשנת 1996 יצא בעקבות הרומן הסרט "טריינספוטינג", בימויו של דני בויל.

"רק שלום בין שווים יכול להתמיד."

-וודרו וילסון

היום לפני 54 שנים בובת ברבי מוצגת לראשונה.

עידו לזר

מאמר

"אם תשחרר את הכעס, תרגיש טוב יותר!"
 כל הזמן שומעים אנשים מדברים על כמה החוויה הייתה 'משחררת', ואומרים דברים כמו
 "אם תחזיק את הכעס בפנים, יום אחד אתה פשוט תתחרפן!"
 למעשה, אפילו סרטים וסדרות טלוויזיה מנציחים את הדמות של "ההוא שעומד להשתגע
 כי הוא לא מסוגל להביע את הכעס שלו".
 דברים כמו למעוך בובות, לצרוח אל תוך הכרית, להכות שק אגרוף ולחנוק גור חתולים
 הם כולם הצעות שראינו שמציעים כדרכים אלטרנטיביות ובריאות יותר להתמודד עם
 הכעס, מאשר ללכת למוכרת המעצבנת בחנות ולחבר אותה לקיר עם רובה מסמרים.
 למעשה הרבה תרפיות בנויות סביב הרעיון הזה, והם כולן בעקרון מעודדות אותך לנתב
 את הכעס שלך לשק האגרוף, כדי למנוע ממך לעשות את אותו הדבר לבוס שלך. זה
 נשמע הגיוני, לא? למה להשליך את אשתך על המקרר, כשאתה יכול לעשות את אותו
 הדבר עם העוגה שהיא לא אפתה מספיק?
 למה זה בולשיט:

המחקרים מראים שזה לא עובד. להביע את הכעס שלך, אפילו אם זה כנגד חפצים
 דוממים, לא הופך אותך לפחות כועס בשום צורה. למעשה, זה גורם לך לרצות להתעצבן.
 אתם תתחילו לחפש תירוצים להתעצבן, ובסופו של דבר תגיעו למצב שהחברים שלכם
 ירגישו מאויימים כל פעם שקבוצת הכדורגל האהובה שלכם תפסיד.
 אתם מבינים, לנו, לבני האדם, יש דברים כאלה שנקראים "הרגלים". כשאנו עושים משהו,
 וזה גורם לנו להרגיש טוב, אנחנו רוצים לעשות זאת שוב... ובתכיפות גבוהה יותר. זה
 למה אתם לא רואים הרבה נזירים בודהיסטים משליכים לבנים כנגד חלונות ראוה בדרכם
 להארה – ההתרגשות של הכעס היא ממכרת בטירוף, ולתת לעצמך להתחרע כדרך
 לשלוט בכעס זה כמו לשתות כדי לשלוט בדחף שלך לשתות.
 ואלה חדשות רעות, בהתחשב בכך שיש הרבה מצבים בהם אין חפץ דומם בסביבה כדי
 להוציא עליו את הכעס. אם מישהו נשאב להרגל של לפוצץ את הצורה לחפצים דוממים כל
 פעם שהוא מתעצבן, אנשים עלולים להפגע בפעם הבאה שהוא יהיה תקוע בישיבה,
 מעוצבן, ולא ירשו לא לצאת החוצה בשביל לחרע את הברזייה.
 -תורגם מ"Cracked"

"במדינה דמוקרטית, השלטון הוא בראש ובראשונה שלטון ההגיונות."

-אסא כשר

תומר שביד חשיבותן של הכללות

רוב האנשים נוטים לחשוב שהכללות הן דבר רע. אבל למעשה, הכללות הן מה שמאפשר לכולנו קיום יומיומי תקין כמו ניהול דו-שיח או קבלת החלטות וכן בעשרות מצבים שונים לא מוכרים שמתרחשים לנו כל יום ויום.

בכדי להדגים את חשיבותן של הכללות, אתן דוגמה למישהו שאינו יכול להכליל: אדם שאינו יכול להכליל יצטרך כל פעם שהוא נתקל במשהו שהוא לא נתקל בו בעבר, נניח, רדיו, הוא יצטרך לבחון את החפץ האלקטרוני מחדש - לראות מהן הפונקציות שהוא מאפשר ולהבין מה הוא ומה הוא עושה. הוא לא יוכל לשייך אותו במוחו תחת התגית 'רדיו' כי זו בדיוק מהות ההכללה, הרדיו הזה שונה מכל רדיו אחר משום שהם לא אותו הדבר.

אותו הדבר יקרה גם כאשר הוא יפגוש בבן אדם חדש: לא תהיה לו את ההגדרה בראש לבן אדם וכל בן אדם שהוא יפגוש יהיה מעין פריט אחר בראשו שנכנס תחת קטגוריה חדשה (שסביר להניח תהיה שמו של אותו אדם). זאת אומרת, הוא ידע מי זה עידו, מי זו מאיה, מי זה נועם ומי זו בר אבל לא יוכל לייחס לכולם תכונות על סמך זה שהן נמצאות אצל מישהו אחר. אם הוא ידע שבר יודעת לדבר הוא לא יניח שנועם יודע לדבר עד שהוא ישוכנע שכך המצב.

הוא יצטרך לבחון כל מקרה לגופו וזה החיסרון העיקרי בדבר. זו הסיבה שבגללה הכללות הן דבר יעיל וחיוני לחיים תקינים.

אבל למרות זאת, הכללות הן גם דבר מסוכן והן בפירוש לא מדע מדויק. אם נשתמש בדוגמה הקודמת: העובדה שבר יודעת לדבר אינה מחייבת גם את נועם לדעת לדבר, אפילו ששניהם בני אדם. ישנם למשל, בני אדם אילמים. הכללות עובדות ברוב המקרים ולכן הן כלי יעיל אבל כזה שיש להשתמש בו בתבונה. יש להיזהר שלא לעשות הכללות שאינן נכונות ושגורמות לנו להסיק מסקנות חד משמעיות שאיננו מוכנים לבדוק מחדש. אפילו אם רוב תלמידי כיתה א' טיפשים, אין זו סיבה שנסיק שכל תלמידי כיתה א' טיפשים ובמקרה שנפגוש אחד חכם לא נבחן את העובדות מחדש ונישאר בדעתנו. הכללות השגויות הנפוצות ביותר הן על בסיס גזע, תרבות או דעה (פוליטית, תיאולוגית וכו').

"אלה שחכמים מכדי לעסוק בפוליטיקה, נענשים בכך שהם נשלטים על ידי טיפשים מהם."
-אפלטון

היום לפני 35 שנים נרצחו 37 ישראלים בפיגוע "אוטובוס הדמים" בכביש החוף.

עפרי יער
חברות מהי?

איש וכלבו מתו והגיעו לשמיים. הם הלכו בדרך האבנים המשתלבות בזהב לאורך קיר עשוי שיש משובח. במעלה הגבעה ראו לפנייהם שער מדהים עשוי כולו מפנינה, זוהר באור השמש. כשהגיעו לשער ראו אדם יושב בפתח.

"סליחה" בעל הכלב אמר "היכן אנו נמצאים?" "בגן עדן" ענה האיש.
"אפשר לקבל מים?" שאל בעל הכלב. "בוודאי: ענה השומר, הכנס ואדאג שתקבל מים צוננים"

"האם גם החבר שלי יכול להיכנס?" שאל בעל הכלב והצביע על הכלב.
"אני מצטער, " ענה השומר, "איננו מאפשרים לחיות מחמד להיכנס".
האיש החליט לוותר על המים. הוא קרא לכלבו והם המשיכו ללכת. הדרך הפכה להיות דרך עפר והם הגיעו לשער עץ שעמד בדרך ללא כל גדר מסביב. מעבר לשער היה איש שנשען על עץ.
"סליחה, קרא לו בעל הכלב "יש פה מים?"
"בטח היכנסו" ענה לו האיש.

הם עברו את השער וניגשו לברז ושתו כאוות נפשם.
"תודה, מה המקום הזה?" שאל המבקר.
"גן עדן" ענה לו האיש.

"זה מאד מבלבל", אמר המבקר, "האיש שפגשנו קודם אמר לנו ששם זה גן עדן"

"אתה מתכוון לרחוב המוזהב עם שער הפנינה? לא. שם זה גיהנום"
"ולא אכפת לכם שהם משתמשים בשם שלכם שם?" התפלא בעל הכלב.
"לא" ענה האיש. "אנחנו רק שמחים שהם לוקחים אליהם את כל שמכונים להשאיר את חבריהם בחוץ..."

"מנהיגות איננה רק כיבודים וכבוד. מנהיגות בראש ובראשונה היא לקיחת אחריות."
-יוסי שריד

היום לפני 65 שנים מוקם חיל התותחנים הישראלי.

מתן עטייה

בדיחות עם ניחוח של C3: (נשמעו מפי המורה למתמטיקה בתיכון)

איזה בחור הגיע לבית הכלא, האסירים שהיו שם לא אהבו אותו ומידי יום היו מקניטים אותו ומאיימים עליו. כך יום אחרי יום, היו אומרים לו "אני אהרוג אותך", "אני אשמיד אותך", "אני אאנוס אותך", "אני אוכל אותך", "אני אשפד אותך", "אני אדקור אותך" ועוד.. לכולם היה מגיב בפחד רב.. ואז הגיע אסיר חביב שאיים עליו במילים "אני אגזור אותך" - הבחור ענה באדישות ובאנחת רווחה - "נו בסדר, תגזור אותי - אני לא מפחד, אני אקספוננטה".
למי שלא הבין: אקספוננטה במתמטיקה - e^x , כשגוזרים אותה היא נשארת עצמה.

הוריו של איזה בחור חמדמד החלטיו לטוס לחופשה בחו"ל, הבחור ליווה אותם לשדה התעופה והתקשה להיפרד מהם - "איך אני אסתדר בלעדיכם בזמן הזה, אני אתגעגע, קשה לי..". מהרגע שנפרד מהם - פניו קרנו, הוא נהיה המאושר שבאדם, סוף סוף הוא מקבל זמן חופשי, בית ריק והרגשה שהוא אינו מוגבל. הוא כל כך בנה על הזמן הזה והנה הוא הגיע. איך שהוא מגיע לביתו הוא מתקשר לחברתו הטרייה ומזמין אותה להגיע לביתו. הוא מסדר את כל הבית, מכין ארוחת ערב איכותית, קונה יין, מעמעם את האורות, מדליק נרות, קונה פרחים ואף מתנה חמודה.
קרוב לחצות החברה מגיעה לבית האפוף באווירה רומנטית, שניהם ניגשים לספה ויושבים עליה, מחזיקים ידיים, ומסתכלים אחד לשני בעיניים.
כעבור כמה שניות מתוחות מציע הבחור "בואי נלמד מתמטיקה!"

איזה בחור ביקש מחבר שלו שילווה לו עשרה שקלים. חבר שלו הסתכל בארנק והשיב "אין לי עשרה שקלים, יש לי רק חמישה שקלים". הבחור השיב "נו בסדר, תביא לי עכשיו את החמישה שקלים, אבל תזכור שאתה חייב לי עוד חמישה שקלים".

"אי אפשר להפקיד בידי קבוצה קטנה של אנשים את הכח להשפיע על כיוונה של מדינה."
-אלן דרשוביץ

ערן בן צור
יום הפאי

יום הפאי הוא יום חג לא רשמי, הנחוג לכבוד הקבוע המתמטי פאי.

חג זה, שאינו חג מוכר או רשמי, נחוג בדרכים שונות לאורך השנים. קבוצות של אנשים, בדרך כלל ממועדוני פאי, מקדישים מחשבה לאופן בו פאי מילא תפקיד בחייהם ומדמיינים עולם ללא פאי, אוכלים מאפה פאי, בדרך כלל משחקים בפנייטה, ואף שותים אולי פינה קולדה. החוגגים אף נוהגים לשחק משחקי זיכרון מהנים כמו "זכור את הספרה ה-108 אחרי הנקודה" מטרת המשחק היא לזכור את סדר המספרים אחרי הנקודה עד הספרה ה-108. זהו משחק שמאוד מאפיין את היום. מבחינה סטטיסטית ניתן לראות שכ-99.9% מחוגגי היום נענים לכינוי "חנון מזופט" ונוהגים לקבל ביום זה מחברי בית הספר - שטיפות ברד למיניהן, טבילת ראשם באסלות השירותים ובמיוחד במנהג המפורסם "וודג'".

"המבחן האמיתי של מנהיג הוא בהשאירו אחריו בנפשם של המונהגים את השכנוע והרצון להמשיך."
-וולטר ליפמן

היום לפני 35 שנים צה"ל פולש ללבנון במסגרת מבצע ליטני.

איתמר אופנר
מתוך נאומו של דוד גרוסמן 2006

טקס האזכרה השנתי ליצחק רבין הוא הרגע שבו אנחנו עוצרים מעט, זוכרים את רבין האיש, המנהיג. וגם מביטים בעצמנו, בחברה הישראלית, בהנהגתה, במצב הרוח הלאומי, במצבו של תהליך השלום. ממקומנו שלנו כאנשים פרטיים, מול התהליכים הלאומיים הגדולים. לא קל להתבונן בעצמנו השנה. הייתה מלחמה. בעיקר גילינו שישראל נמצאת במשבר עמוק, עמוק מכפי שחששנו.

אני מדבר כאן הערב כמי שאהבתו לארץ הזו היא אהבה קשה ומסובכת. ואף על פי כן היא חד משמעית. וכמי שהברית שהייתה לו תמיד עם הארץ הפכה לאסונו - לברית דמים. אני אדם חילוני לחלוטין, ואף על פי כן בעיני הקמתה ועצם קיומה של מדינת ישראל הם מעין נס שקרה לנו כעם. נס מדיני, לאומי, אנושי. אני לא שוכח את זה אף לרגע אחד. ישראל מבזבזת באופן נפשע לא רק את חיי בניה "ראי אדמה, כי היינו בזבזנים עד מאוד", כתב המשורר שאול טשרניחובסקי בתל אביב ב-1938. הוא קונן על כך שבחיק האדמה בארץ ישראל אנחנו טומנים אנשים צעירים בשיא לבלובם.

מותם של אנשים צעירים הוא בזבז נורא, זועק, אבל לא פחות נוראה התחושה שכבר שנים רבות מדינת ישראל מבזבזת באופן נפשע לא רק את חיי בניה, אלא גם את הנס שאירע לה, את ההזדמנות הגדולה והנדירה שהעניקה לה ההיסטוריה ליצור פה מדינה מתוקנת, נאורה, דמוקרטית, שתנהג על פי ערכים יהודיים ואוניברסאליים.

מדינה שתהיה בית לאומי ומקלט, אבל לא רק מקלט, אלא גם מקום שייתן משמעות חדשה לקיום היהודי. מדינה שחלק חשוב ומהותי מזהותה היהודית, מהאטוס היהודי שלה, יהיה יחס של שוויון מלא וכבוד לאזרחיה הלא יהודיים. וראו מה קרה.

ראו מה קרה לארץ הצעירה, הנועזת, מלאת הלהט והנשמה שהייתה פה, איך כמו בתהליך של הזדקנות מואצת זינקה ישראל משלב הינקות והילדות והנעורים אל מצב קבוע של נרגנות, ורפיון ותחושת חמיצות.

איך זה קרה? מתי איבדנו אפילו את התקווה שאי פעם נוכל לחיות חיים אחרים, טובים יותר? יותר מזה, איך אנחנו ממשיכים לעמוד מהצד ולהביט כמו מהופנטים בהשתלטות הטירוף והגסות, האלימות והגזענות על הבית שלנו?

ואני שואל אתכם, איך ייתכן שעם בעל כוחות יצירה וחיות והתחדשות כמו העם שלנו; עם שידע לקומם עצמו מן האפר, פעם אחר פעם, מוצא עצמו כיום, דווקא כשיש לו כוח צבאי גדול כל כך, במצב של רפיסות וחוסר אונים כאלה, במצב שבו הוא שוב קורבן? אבל הפעם הוא קורבן של עצמו, של חרדותיו, של קוצר הראות שלו.

"כל החזון של הדמוקרטיה הוא להעלות את מעמד הפועלים לרמת הכסילות שהשיגה הבורגנות."
-גוסטב פלובר

היום לפני 520 שנים כריסטופר קולומבוס חוזר ממסעו הראשון לאמריקה.

טל איתן

מתוך: "אם יש גן עדן"/ רון לשם

יונתן כבר לא יראה אותנו מתכערים. "לעולם לא נהיה יפים יותר מעכשיו", הוא תמיד היה אומר, ואני הייתי שואל אם זה אמור לעודד, כי זה לא. תגיד, אתה דפוק? איך אתה לא מכיר את המשחק הזה? לא יכול להיות שאתה לא מכיר. זה נקרא "הוא כבר לא" וזה מה שכולם משחקים כשנהרג להם חבר. זורקים את השם שלו לחלל האוויר וכל מי שמסביב צריך להשלים את המשפט, לומר מה הוא כבר לא. רצים עם זה שעות לפעמים. על המגרש, למשל, באמצע בעיטת עונשין... הטלפון מצלצל, אנחנו על הקו, "יונתן כבר לא", "אומרים לך ואתה חייב, כולם חייבים, לזרוק אסוציאציה, זה הכלל, ולא לחזור על אותה אחת פעמיים. קבל דוגמה:

יונתן כבר לא יקח את אחיו הקטן לסרט. יונתן כבר לא יראה את הפועל מביאים גביע. יונתן לא ישמע את הדיסק החדש של ציון גולן... הוא לא ידע כמה שזה טוב כשאמא גאה בך ביום שבו תתקבל לאוניברסיטה. או למכללה, גם טוב. הוא לא יהיה בהלוויה של סבא שלו, לא ידע אם אחותו תחתן, לא ישתין איתנו מהפסגה הכי גבוהה בדרום אמריקה, לא יעשה סקי בצ'אקאלטאיה, לא יזיין את הפרואנית הכי חמה בקאזה פיסטוק. יונתן כבר לא ידע איך ההרגשה לשכור דירה עם חברה שלו. יונתן לא ידע מה זה להיכנס איתה לקסטרו כשיוצאת הקולקציה החדה לחורף וללכת לרולדין באמצע הלילה, בגשם, כי היא רוצה פתאום סופגנייה, ואתה הרי אדיוט, מעולם לא ידעת להגיד לה לא. והנה אני חושב בלב איזה מזל יש לי, שיצא לי כבר פעם להביא סופגניות בגשם. הוא לא יבגוד בה. הוא לא ידע איך זה לפרק את הצורה לפצצה הכי גדולה במדינה, שרמוטה אחת מחיפה שמפתה אותך לסטוץ,

ואתה מבין מאוחר מידי שזה פשוט לא היה שווה, והאהבה שלך עוזבת. הוא לא יבין כמה זה כואב. ולא ידע לעולם איך זה לשבת על הדשא עם ילד קטן, שהוא שלו, ולספר כמה שהיינו גדולים מהחיים במארבים בלבנון. דברים של תהילה עשינו שם. הוא לא יגיד לו המון דברים.. יונתן כבר לא. יונתן לא ידע איזה שיר השמיעו על הקבר שלו כשהוא מת. "שיר המעלות", בסטייל מזרחי, הפך להיות השיר שלו. לכל אחד שנהרג יש שיר, שמלווה את החברים מההלוויה והלאה. במשך חודשים לא מפסיקים לשמוע, שוב ושוב. לא נמאס.

יונתן לא ידע בחיים איך ריבר החובש בכה מעל הגופה שלו, סירב להרפות, התפורר, התפרק. כמו תינוק מירר בבכי. יונתן לא ידע איך פורמן ואני הסתובבנו יום שלם בתעלות ובמורדות לחפש את הראש שלו שנעלם. כשהטיל פגע בעמדת השמירה, הראש פגע והתגלגל לליטאני. לא רצינו להאמין שהוא התגלגל עד למטה, לנהר, אבל זה מה שקרה, ובסוף התייאשנו מהחיפוש. אין מה לעשות. ואני רכנתי בתוך העשן הסמיך ואחזתי בגוף שלו בשתי ידיים, גוף בלי ראש. הוא לא ידע. והאש המשיכה לבעור מסביב, וירינו, וירינו, לכל כיוון שרק אפשר, כאילו שזה יקל על ההרגשה. ואיך שכולם היו שבורים. אתמול עוד רקדנו ואלס במאורה הקרה שלנו, והדלקנו נרות, נשמה, והיה לנו טוב, והנה נגמר. הוא לא ידע בחיים אין סיכוי שהוא ידע. יונתן כבר לא יסניף זיעה מתוקה, מהולה בניחוח שמפו עדין שכזה, בלילה ארוך של מין סוער וחיבוקים, כמו זה שידענו כולנו בשבוע שבו חזרנו מלבנון, כשהכל נגמר. יונתן בכלל לא ידע שיצאנו מלבנון.

"לנצח זה הרגל. למרבה הצער, גם להפסיד."

-וינס לומברדי

היום לפני 15 שנים האפיפיור יוחנן פאולוס השני מתנצל רשמית על מעשי הכנסייה בשואה.

עדי קרן הגשמה

אנחנו לא צריכים ללמוד איך לממש את עצמנו, רק להיזכר במה שכבר ידענו. כילדים, כל רגע מחיינו היה הרפתקה אין סופית של גילוי ומימוש. היינו חופשיים, חולמים, ממציאים ומתרגשים בדרך הכי אותנטית וספונטנית. בתהליך ההתבגרות ומתוך אילוצי החיים, האש הזו דעכה אצל חלק מאיתנו, אבל הניצוץ נשאר לעד, ממתין לבערה מחודשת. כי הגשמה היא הנכונות לקחת סיכונים מדי רגע, כדי להבטיח שמארג החיים יהפוך לביטוי חיצוני של המהות הפנימית. ואין צורך להמתין למוזה - היא חיה בתוכנו כל הזמן. יש רק להזין אותה בגירויים תמידיים, מנשמתנו ומהעולם סביבנו, ולא לבלום אותה על ידי קולות ההיגיון והשיפוט. בכל דרך והתנסות חדשה, אפשרו לעצמכם לנסות ולטעות, ליפול ולקום, כמו ילדים. לא משנה בני כמה אנחנו, ביציאה למסע חדש, אנחנו תמיד ילדים, ואנחנו צריכים לעבור את תהליך ההתבגרות על כל שלביו.

"זוהי זכות נדירה עבור נשיא אמריקני לנאום בכנסת; אם כי ראש-הממשלה סיפר לי שיש דבר נדיר הרבה יותר - וזה לשמוע אדם אחד בלבד מדבר במליאה בזמן נתון." -ג'ורג' וו. בוש

היום לפני 21 שנים הכנסת מקבלת את חוק היסוד כבוד האדם וחירותו.

נתנאל שמשון חוויות מההשרדות

אחרי יום קשה של השרדות הגעתי למסקנות הבאות:

1. אני הולך לגווע ברעב...
2. אני הולך "לאהוב" אנשים בשבוע הזה
3. אני חייב לעבוד בצוות כדי להצליח
4. אני בטוח שאני אצליח, אני רק צריך לברר איך

"אני מודה לאל על בזבז ממשלתי. אם הממשלה עושה דברים רעים, הבזבז הוא הדבר היחיד שמונע נזק גדול יותר."
-מילטון פרידמן

היום לפני 48 שנים הקוסמונאוט הסובייטי אלכסיי ליאנוב מבצע את "הליכת החלל" הראשונה.

דניאל אוחין
גאוה וענוה קדומה

חייט פשוט שהתפרנס באופן בינוני למדי החל להצטיין במקצועיותו עם השנים, ושמו הגיע אל אחד מעשירי העיר. יום אחד הזמין עשיר את החייט העני אל אחוזתו, והזמין חליפה יוקרתית ומסובכת לתפירה. החייט לא נרתע מהמשימה, וכעבור זמן קצר סיפק את המבוקש בהצטיינות יתרה. העשיר התלהב מאוד מכישרונו של החייט, סיפר לחבריו באלפיון העליון וכך הפך החייט לבעל שם נחשק בתחומו, למרות שביומיום היה אדם די פשוט וצנוע. שמו המקצועי החל ללכת לפניו. יום אחד חזר אחד משרי המדינה מחו"ל כשבאמתחתו גליל בד יקר מאוד. שמו של החייט הנ"ל הגיע אליו, והשר החליט להתחשב בשלל ההמלצות ולהזמין אותו אליו לאחוזתו. החייט קיבל את ההזמנה בהתרגשות מהולה במתח, והתכוון לביקור כפי שהתכוון ליום חתונתו. "תקשיב טוב", והציג בפניו גליל בד שכמותו ראה החייט רק פעמים ספורות בימי חייו, "רכשתי את הבד הזה בסכום גבוה מאוד. אני מצפה למשהו מיוחד מאוד ובכל מקרה, שלא תעז להרוס את הגליל". החייט הוחמא מאוד מהעובדה שחומר גלם כל כך יקר נמסר לידי, ואמר בביטחון מלא "אני חייט מומחה ומקצועי, הסר כל דאגה מלבך!". השר נרגע, והחייט חזר לביתו. במהלך הכנת הבגד, לא הפסיק החייט לדמייין את המחמאות שיקבל השר על החליפה המיוחדת, את שלל ההזמנות לעבודות שיגיעו אליו משאר שרי הממלכה, ובעיקר את הכבוד שממתין לו. במהלך הכנת החליפה הוא הקפיד על כל פרט, השתדל להגיע לשלמות, ובסופו של דבר נסע לאחוזת השר נרגש, אפילו יותר מהפעם הקודמת. אחרי שמדד השר את החליפה, פניו האדימו מזעם. "איזו חליפה מכוערת זאת!", צעק, "זה מה שעשית בגליל הבד היקר שהבאתי לך? איך אתה לא מתבייש?". החייט הנבוך החל לגמגם, והציע לו שישאל את דעתם של אנשיו. קרא השר לאנשיו, וגם הם התחלחו ממראה החליפה. "זאת ממש מכה", אמרו. בסופו של דבר גורש החייט מאחוזת המלך. החייט חזר לביתו אבל וחפוי ראש. כל מה שחשב כשיצא מביתו - התהפך: לא כבוד מצפה לו אלא בושה, ולא פרנסה בשפע אלא דווקא ירידה בהכנסות. הוא גולל בפני אשתו את המעשה כולו, ובפיה הייתה רק עצה אחת: התייעץ עם הרב הגדול המתגורר בעיירה הסמוכה. החייט הסכים. אחרי שסיפר החייט לרב את כל הסיפור בפרטי פרטים, כולל תחושותיו לפני ואחרי, ייעץ לו הרב עצה פשוטה אך מוזרה: "לך לביתך, תפרום את כל הבגד עד היסוד, ומיד לאחר מכן תתפור אותו שוב. קח את הבגד המחודש לשר ותבקש ממנו למדוד אותו שנית". הרב אמר לו "אל תחשוב פעמיים - ממילא אין לך מה להפסיד". חזר החייט לביתו, פרם את החליפה ותפר אותה שוב, להפתעתו, הסכים השר למדוד שוב את החליפה לאחר שהחייט סיפר שנעשו בה אי-אלו תיקונים, ולתדהמתו התלהבות השר הייתה עצומה. ואילו הוא לא הבין מה קרה כאן - הרי מדובר באותו הבגד בדיוק. החייט לא יכול היה לוותר על נסיעה נוספת אל אותו רב גדול, על מנת לשאול אותו מה עמד מאחורי עצתו המוזרה לכאורה. "לא היה קשה להבין מהסיפור שלך", אמר הרב בחיוך, "שבפעם הראשונה תפרת את החליפה של השר מתוך גאוה ומתוך מחשבות על כבוד וכסף. אבל לגאוה אין חן, וכך גם לחליפה שתפרת לא היה חן בעיני השר. הייתי משוכנע שאם תתפור שוב את אותו בגד בדיוק, הפעם מתוך ענוה וצניעות, הוא יישא חן בעיני כל ראויו. וכך אכן היה".

"עובדה ידועה היא, שהאנשים שהכי רוצים לשלוט על אנשים הם, מעצם העניין, הכי פחות מתאימים לעשות זאת. כל אחד שמסוגל להגיע לכך שיתמנה לנשיא, אסור בשום אופן להרשות לו לקבל את התפקיד."

-דאגלס אדאמס

היום לפני 10 שנים מחמוד עבאס ("אבו מאזן") מתמנה, בלחץ ארצות הברית וישראל, לראש הממשלה הראשון של הרשות הפלסטינית.

רועי אהרן

10 החומסיות הטובות בארץ

1. כפר יאסיף: אבו אדהם. מנת הדגל: משאוושה (13) שקל. חצי ק"ג חומוס לקחת הביתה: 10 שקלים.
פרטים: פתוח מדי יום בשעות 17:00-8:00. בכפר יאסיף, מול הדואר. מספר טלפון: 04-9996245.
2. עכו: סעיד. מנת הדגל: חצי חומוס חצי מסבחה (14) שקל. חצי ק"ג חומוס לקחת הביתה: 7 שקלים.
פרטים: פתוח א'ו' בשעות 14:30-6:00. בעכו העתיקה בשוק העממי. מספר טלפון: 04-9913945.
3. דיר אל אסד: חומוס המלכים. מנת הדגל: חומוס עם גרגרים חמים (20) שקל. חצי ק"ג חומוס לקחת הביתה: 12 שקל. פרטים: פתוח מדי יום בשעות 16:00-6:00. בדייר אל אסד, על הכביש הראשי. מספר טלפון: 04-9980248.
4. חיפה: אבו מארון. מנת הדגל: משאוושה (20) שקל. חצי ק"ג חומוס לקחת הביתה: 15 שקל. פרטים: פתוח מדי יום בשעות 16:00-8:00. בחיפה, קיבוץ גליות 1. מספר טלפון: 054-9255344.
5. נצרת: א-שיח. מנת הדגל: חומוס פול (20) שקל. חצי ק"ג חומוס לקחת הביתה: 13 שקל. פרטים: פתוח בשני עד שבת בשעות: 14:00-8:00. בנצרת, בניין עפיפי ברחוב איכסאל. מספר טלפון: 04-5657664.
6. תל אביב: הסורי. מנת הדגל: קומפלט חומוס-פול-ביצה (18) שקל. לקחת הביתה: רק מנה במחיר הרגיל.
פרטים: פתוח א'ו' בשעות: 14:00-7:00. רחוב מל"ן 27 (לשעבר רחוב פדויים, כרם התימנים, תל אביב).
7. יפו: עלי קרוואן. מנת הדגל: מסבחה (15) שקל. חצי ק"ג חומוס לקחת הביתה: 17 שקל. פרטים: פתוח א'ו' בשעות: 15:00-8:00. יפו, הדולפין 1. מספר טלפון: 03-6828255.
8. רמלה: חליל. מנת הדגל: מסבחה (15) שקל. חצי ק"ג חומוס לקחת הביתה: 15 שקל. פרטים: פתוח מדי יום בשעות: 18:30-6:00. רמלה, קהילת דטרויט 6. מספר טלפון: 08-9222284.
9. ירושלים: אבו שוקרי. מנת הדגל: חומוס גרגרים בטחינה (15) שקל. חצי ק"ג חומוס לקחת הביתה: 15 שקל.
פרטים: פתוח ב'ו' בשעות: 16:30-8:00. ירושלים, העיר העתיקה, הגיא 63.
10. ירושלים: טעמי. מנת הדגל: חומוס בשר (27) שקל. חצי ק"ג חומוס לקחת הביתה: 20 שקל. פרטים: פתוח א'ה' בשעות: 18:00-9:00. יום ו' בשעות: 15:00-9:00. ירושלים, שמאי 3. מספר טלפון: 02-6253644.

"אחרי כל מלחמה מישהו צריך לנקות. סדר כלשהו הרי לא יתרחש מעצמו - כל המצלמות נסעו להן למלחמה אחרת."
-ויסלבה שימבורסקה

היום לפני 198 שנים אחרי שובו מהגלות באי אלבה, נפוליאון בונפרטה נכנס לפריז ומתחיל ב"שלטון מאה הימים".

**נדב תמיר
שתיקות מביכות**

אתם מכירים את זה שאתם יושבים עם מישהו ויש שקט מביך?
ישנם כמה מקרים הכי מוכרים להלן:

במכונת

במעלית

בדייט

בישיבה בזולה

אני טוען ששקט מביך הוא מביך רק אם האנשים שבינהם יש את השקט לא מרגישים
בנוח אחד עם השני, כי אם היו מרגישים בנוח השקט לא היה מפריע להם.

אבל תחשבו על הסיטואציה של החוסר אונים של השקט.

כמה טיפים לשקט מביך בדייט:

חשיפה אישית

אין כמו לעבור מהמישור של ראיון עבודה, איפה למדת, כמה אתה מרוויח, תוכניות לעתיד
לנושאים אינטימיים.

הסחות דעת

אמרתם משהו לא במקום? אל תיתנו לחוסר טקט לעלות לכם בדייטים. נסו פתאום לדבר
על משהו בבית הקפה, להסב את תשומת ליבו של הפרטנר לאיש המוזר שיושב מאחור
או תצלצלו לעצמכם בסוללרי – זה עובד. רק זהירות, נא לא להיתפס על חם.

מחמאות ופינוקים

אנשים אוהבים לשמוע מחמאות, אז אם במקרה אתם לא יודעים מה להגיד כי לפתע יש
לכם בלק אאוט או פשוט שכחתם מה אמרתם, תוכלו להחמיא לו או לה על המחרוזת
היפה.

הכינותי מראש

חשבו מראש על תסריטים שבהם הדייט נתקע והכינו עזרים ויזואליים.

לנצל את השתיקה

שתיקות מביכות עלולות להזיק לדייט כי מישהו מכם עלול לפרש אותה בקטע של אין לנו
על מה לדבר או משעמם לי.

משנה מקום, משנה מזל

לפעמים אתם זקוקים לגיוון לוקיישן כדי לחלץ את הדייט התקוע מהמקום בו הוא נמצא.

"אחרי כל מלחמה מישהו צריך לנקות. סדר כלשהו הרי לא יתרחש מעצמו - כל
המצלמות נסעו להן למלחמה אחרת."

-ויסלבה שימבורסקה

**יום המים
נועם ליטמן**

יום המים הוא יום מאוד מיוחד של השנה שמצוין ב22 במרץ. ביום זה נהוג להשפריץ מים על אנשים אחרים.

יש אנשים שיגידו שבישראל יש מחסור גדול במים, ולכן הם יטענו שהיום הזה צריך להיות בסימן של חיסכון, ולא בהשפרכה על אחרים. הנה הטעות של כולנו- בישראל אף פעם לא ירד הרבה גשם, גם בתנ"ך כתוב זאת. כל הזמן אנשים מחכים לשנה מלאה בגשם שמגיעה בכל עשר שנים בממוצע אבל מצפים לה בכל שנה. כל פעם שהשנה הזאת מגיעה המדינה יורדת מרעיון ההטפלה ובעיית המים מחריפה. אנחנו כאזרחים טובים צריכים לבזבז כמה שיותר מים ולקוות בכל ליבינו לשנת בצורת בכל שנה עד שיפסיקו לדבר על תכנית להטפלת מים שעוד רגע יוצאת לפועל ויתחילו ליישם תוכנית להטפלת מים.

*הטפלת מים : זהו תהליך של הפקת מי שתייה ממי ים. לישראל יש חוף לים התיכון, ים התיכון יכול לספק מים לכל המדינה. המוביל הארצי לא מגיע לאילת לכן שם מטפילים מים מים סוף.

"היטלר זומם להשמיד את כל יהודי אירופה. על יהודי ליטא הוטל להיות הראשונים בתור. אל נלך כצאן לטבח! נכון, חלשים אנו וחסרי מגן, ואולם, התשובה היחידה לאויב היא התנגדות!"
-אבא קובנר

מאיה לי רונן
השפעת הטכנולוגיה על חיינו

העולם המודרני רווי אמצעים טכנולוגיים ורבים מאיתנו תלויים בסביבה טכנולוגית שלמעשה עוטפת את חיינו. לצד המכשירים הרבים המשמשים אותנו בכל פעולה כמעט סחפה אותנו בסערה המהפכה התקשורתית של המאה ה-20 וצפויה כנראה להמשיך ולהשפיע על חיינו באופן דרמטי. אפשר אף להגיד שנוצרה "תרבות מקבילה" שגשגה על אמצעי התקשורת השונים והמקובלים היום כגון: מחשבים, אינטרנט, טלפונים, צ'אטים, הודעות טקסט, אימיילים, אתרים כגון פייסבוק, טוויטר וכו'.

אמצעים אלו גורמים להתאגדות קבוצות חברתיות סביב נושאים משותפים שללא אמצעים אלו יתכן ולא היו באים לידי ביטוי בתפוצה הציבורית הרחבה כפי שפרצו בתקופה האחרונה בישראל ובמדינות שכנות כמו גם בעולם. בשל אמצעים אלו, התקשורת הבינאישית הפכה להיות מהירה יותר, זמינה יותר, אינטנסיבית ויעילה יותר. זאת לצד תקשורת בינאישית אינטימית לקויה, מלאכותית ואמצעית. להתפתחות הטכנולוגית יתרונות וחסרונות. לאמצעי התקשורת הרבים והנפוצים יתרונות וחסרונות במישור החברתי והאינטראקציה הבינאישית.

מצד אחד, הנגישות והזמינות של אמצעי תקשורת מאפשרים לנו להשיג באופן יעיל אחד את השני וזמן התגובה מהיר יותר. דרך ההתקשורת יעילה יותר כאשר חוסכים בזמן, נייר ואנרגיה. ניתנת גישה מרבית למידע וחשיפה גדולה יותר לאנשים. ישנה אפשרות לחשיפה גדולה יותר בכל הקשור להיכרות עם אנשים בספקטרום רחב יותר. יצירת קשרים, עסקים ופרסום, החשיפה למידע יצרה סקרנות, העולם הפך להיות "קטן" יותר. "הכפר הגלובלי" מכנים אותו. חשיפה אישית מתאפשרת במרחב בינלאומי באופן מיידי ביעילות ובעלויות נמוכות.

מצד שני אמצעי התקשורת יצרו סיטואציה בה אנשים הפכו להיות תלויים בטכנולוגיה על מנת לתקשר. כלומר, זמן התגובה למסרים מסוימים הפכה להיות קצרה יותר ולכן החשיבה מאחורי ההודעה וערך המילים פחת. ה-לא מובן מאליו הפך להיות מובן מאילו. מידע הפך להיות נגיש וזמין בכל עת ולכן המאמץ לזכור דברים וללמוד אותם פחת, כלומר הבן אדם הפך להיות במובן מסוים עצלן, מובל ולא מוביל וההיפך. נוסף על כך, באמצעות כלי התקשורת, היכולת לעמוד מאחורי מילים קשות פחתה משום שפתאום יש אפשרות "להתחבא" מאחורי מסך. היכולת והרצון להתמודד פנים מול פנים כבר אינה מובנת מאליה. קל יותר להתחבא ויש דרך "להתחמק" כביכול. יתר על כן "תרבות מקבילה" זו יצרה ומכתיבה סף חדש במערכת יחסי האמון בין בני האדם וזאת בשל חוסר הוודאות ואולי חוסר ההבנה של מסרים השונים שעומדים מאחורי המסך.

בשל כל אמצעי התקשורת השונים, כמות המידע שעובר ומתקבל כל יום בין בני האדם הוא גדול וכך העולם הפך להיות אינטנסיבי ולחוץ יותר. בעיית הכלת המידע וניתוחו הפכו מטלה בפני עצמה ובכך גרמו לבני האדם להיות שטחיים מעט. "התפוצצות מידע" מכנים את התופעה שרק הולכת ומתרחבת. זאת לצד החשיפה הרחבה בפני כל כך הרבה אנשים שהפכה את האדם הפרטי לחשוף בפני קהל רחב והסירה ממנו את הפרטיות והאנונימיות. אין ספק שההתפתחות הטכנולוגית גרמה להרבה שינויים ועזרה רבות להתפתחות והתקדמות בעולם. עם זאת קשה לשלוט באיך האנושות משתמשת באמצעים השונים ולכן צריך לקחת בחשבון שלכל דבר יש השלכות לטוב ולרע. ניתן לראות זאת בשימוש הנרחב באמצעים הטכנולוגיים השונים שמצויים בהם יתרונות רבים ולצידם גם חסרונות.

בסוף היום חשוב לזכור שהעולם האמיתי מתנהל פנים מול פנים מול האנשים עצמם ולא מאחורי המסך. ואולי תרבות תקשורת זו יוצרת משהו אחר? המסכים הם רק עזר להעברה מהירה של מידע. לפעמים אולי שווה לעצור ולרגע לחשוב ולשקול מילים לפני ששולחים SEND. החיים יפים ובין ובתוכם מילים לא פחות...

"פוליטיקה היא אמנות גדולה. היא מצליחה לשכנע את האדם לשלם עבור מה שנגנב מהם."
-אנדז'י מייבסקי

היום לפני 80 שנים הרייכסטאג מקבל את חוק ההסמכה המעניק לממשלה את סמכויות הרשות המחוקקת ובכך זוכה אדולף היטלר לביסוס שלטונו בגרמניה.

עפרי יער ודנה שור

30 דברים שלמדתי בדרך הקשה / יאיר לפיד

1. אף אחד לא באמת רוצה לשמוע סיפורים על נסיעות של אחרים לחו"ל - אנחנו שמחים לשמוע שהחדר שלכם השקיף על הבוספורוס, עכשיו תעזבו אותנו בשקט.
2. אנשים מדברים על פוליטיקה, כי הם רוצים לשמוע את עצמם.
3. אם מישהו אומר שהוא "צריך ממך עצה", הוא צריך ממך עזרה.
4. מהדרינק השלישי ואילך, תקנה את הכי זול.
5. זה שאתה לא יכול לראות את התחת שלך במראה, לא אומר שהוא לא קיים.
6. תחביב שמעסיק אותך יותר משלוש פעמים בשבוע, הוא הפרעה נפשית.
7. לאף אישה בעולם אין יחסים נורמליים עם אמא שלה.
8. אנשים שאומרים לך "חבל, יכולתי להשיג לך את זה בחצי מחיר", לא באמת אוהבים אותך.
9. אנשים שמשיגים לך את זה בחצי מחיר, באמת אוהבים אותך.
10. שאתה מסרב להלוות למישהו כסף, הוא יכעס עליך. כשאתה מלווה למישהו כסף, הוא עוד יותר יכעס עליך.
11. אין בכל היקום אף אדם שמודה שאין לו חוש הומור.
12. לרובם אין.
13. אם נוכלים היו נראים כמו נוכלים, הם לא היו יכולים להיות נוכלים.
14. אנשים עם עודף משקל שמו לב לזה בעצמם, אין שום צורך להגיד להם.
15. הדרך היחידה לרזות היא להימנע באופן מוחלט מכל מה שטעים לך.
16. גם אנשים יפים מוצאים סיבות לשנוא את הגוף שלהם, הן פשוט אחרות.
17. כל אדם חושב שהילדים שלו קוראים פחות ממה שהוא קרא בגילם, אפילו אבא של פרופ' לייבוביץ' חשב כך.
18. אם תנסה "לזרום עם מה שהילדים רוצים", הם ירצו לראות סדרות אנימציה יפניות.
19. אם אתה הולך להתקלח ומגלה שהעירייה נתקה את המים בכל השכונה - זה לא נגדך.
20. בניגוד למה שנדמה לך - אתה מזייף גם במקלחת.
21. אלוהים אינו נוהג להתערב בהימורים.
22. כשאתה ממחר, זה הזמן הגרוע ביותר לנסוע בדרך אחרת מזו שאתה רגיל לה.
23. אנשים שמחים לשמוע מחמאות גם אם הם יודעים שאין מאחוריהן כלום.
24. בשיחות מקצועיות חשובות, תמיד צריך לקחת בחשבון שהאדם שיושב מולך סובל מגזים.
25. הדברים שנראים לך לגמרי סבירים כשאתה נוהג, יעצבנו אותך כשאתה הולך ברגל.
26. יש בעולם תופעות על-טבעיות, אבל לא ממש סביר שהיחידה שיודעת את הפתרון היא זקנה בלי שיניים מיפו, שלוקחת 200 שקל.
27. בחורות יפות אינן בהכרח טיפשות, אבל היו להן פחות סיבות לפתח את השכל.
28. מלכת הכיתה תתחתן ראשונה, תלד ראשונה ותשמין ראשונה.
29. אם המחשב נתקע, לא יעזור אם תלחץ enter שלושים פעם.
30. כל דבר שלמדתי בדרך הקשה, תצטרך ללמוד לפחות עוד פעם אחת.

"אצלנו או שמקבלים מדליה או שמתזים ראש, או צל"ש או טר"ש."

-דן חלוץ

היום לפני 20 שנים נולדה שירלי שטיבלמן! לאיחולים: 052-4412374

שני

ערב פסח

ניצן יהושע

למה לגור בישראל?

הנה טקסט שקראנו בקמפוס יהודה ושומרון, הוא ריגש אותי והוא מעורר השראה בעיניי:

אחרי שנה בארה"ב אני יכול לסכם ולומר שבעיקר - נוח כאן. נוח לדבר בארוחות הצהריים על אחוזי הצפייה בסופרבול או על איכות הסביבה בסין. נוח להעביר כמה שעות ביום-יום בלי לשמוע חדשות מדכאות על פיגועים ותאונות דרכים. נוח ללמוד שנה רצופה בשקט, בלי מילואים. נוח שיש רכבת תחתית, שחוסכת תלאות של פקקים וחנייה. נוח להתקלח כמה זמן שרק רוצים, בלי שייסורי המצפון מתחילים להטיף לך על מצב הכנרת.

אז למה אני חוזר לארץ, אתה שואל במאמך "על כנפי הייאוש?" כי דווקא השהות פה גרמה לי להבין שאין לנו מקום אחר זולת הארץ שלנו. אני מבין כאן שישראל היא המקום היחיד בעולם שבו באמת ארגיש בית. אני מבין שלמרות כל המילואים והמלחמות, בישראל אני בכל זאת חש הכי בטוח. אני מבין שישראל היא המקום היחיד שבו הזהות שלי כיהודי לא תפריע לי לפחות לחלום להגיע הכי רחוק שאפשר.

אנשים שעזבו לחו"ל נוטים לומר שהם עשו זאת בשל איכות החיים. אבל איכות חיים אינה נמדדת רק בגודל הבית או בנוף הנשקף ממנו, היא גם לא נמדדת בכמות הכסף שאתה מרוויח ואף לא בצבע שלו. איכות חיים נמדדת קודם כל במשמעות של החיים שאתה חי, היא נגזרת מתחושת השייכות לאנשים סביבך, מתחושת השלמות עם הזהות שלך, היא מתחזקת מעצם הידיעה - אי-שם בתת-מודע - שבעצם המגורים במדינה שלנו אתה חלק ממהו גדול יותר. גדול ממך. לפעמים גם גדול מההיגיון.

אשקר לעצמי בגסות אם אומר שאין מה לתקן במדינה שלנו. יש, והרבה. חזון חברת המופת שחלמו להקים כאן האבות המייסדים שלנו - רחוק מלהתממש. חוסר השוויון בין עשירים לעניים - מקומם. חוסר השוויון בין יהודים לערבים - משווע. מגזרים שלמים שנהנים מזכויות אך לא מוכנים לשאת בחובות - מתרחבים. ובכל זאת, משהו באופי הישראלי שלי לא נותן לי להתייאש, לא מוכן להרים ידיים, כאשר ממול ניצבת משימה שאין גורלית ממנה. אולי זה הגיל, אולי השלב בחיים, אבל אני ורבים מבני דורי, צאצאים גאים של התנועה הציונית, עדיין מלאי תקווה לגבי עתיד ישראל, ובעיקר מרגישים שהכל, עדיין, תלוי בנו.

"אני גאה בעובדה כי מעולם לא המצאתי נשקים להרוג."

-תומאס אדיסון

היום לפני 38 שנים פייצל, מלך ערב הסעודית, נרצח על ידי אחיינו.

שלישי

פסח

שיינא טולקין

עבדות=חירות

כולנו עבדים של משהו (או משהו) זה משפט שכולנו מכירים. הייתי אומרת שהוא די נכון. מה שמעניין אותי - זה למה? האם יש לנו בחירה בעניין או האם זה טבע של דברים. שאחד הוא עבד לשני שעבד למשהו אחר בכלל.

קודם, מה זה אומר להיות חופשי, או להיות עבד? אני אקח דוגמא מהסיפור של יציאת מצרים) אם זה קרה באמת או לא) כשעם ישראל היו שם כעבדים, לא היה להם שום השפעה או שליטה על החיים שלהם. ולכן, הם ניצלו על ידי ניסים, דברים שלא בשליטתם, אלה במשהו אחר שבעצם "כתב" את סיפורם. להבדיל, כשהם כבר יצאו, והיו חופשיים, לא היו ניסים בכזאת קלות. הם הגיעו לים סוף והיו חייבים לחצות אותו איכשהו. הפעם, נחשון בן עמינדב היה צריך להיכנס לים, לקחת את הצעד הראשון, לפני שקרה שום נס. כלומר, חירות הוא מצב שבו אנו אחראים על המעשים ועל הסיפור שלנו. כשיש חירות, צריך לפעול על מנת שדברים יתרחשו.

אם חירות=אחראיות, אולי אנשים, במקרים מסוימים רוצים להיות עבדים. זה יותר קל- כי פתאום יש תירוץ לכל דבר, האשמה על מישהו אחר.

תחשבו, כמה דברים אנו עבדים אליהם ברמה יומית. לאנשים שלא מצליחים להגיד להם לא. לפחדים שמהם לא מצליחים להשתחרר. להתמכרויות ששולטים עלינו ועל צורת החיים שלנו.

אם זאת, אי אפשר לשכוח שיש מקרים שכנראה אנו עבדים ובאמת זה לא בשליטתנו. אבל, כן, לחזור לשאלה- הייתי אומרת שהרבה פעמים כולנו נותנים עצמנו להיות מושפעים על ידי אנשים ודברים עד כדי כך שנהיים עבדים להם.

רק דבר אחד(בדעתי) הוא טוב להיות לו עבד- וזה לעצמנו. במובן שנותנים לרצונות ולצרכים שלנו כאינדיבידואלים לשלוט על המעשים- במקום לרצונות של אחרים. ואז הייתי אומרת, שהעבדות הזו היא בעצם מביאה להרגשה של חירות אמיתית מכל השעבוד וגבולות שהעולם והחברה מציבים לנו.

"אין אנו שוכחים לרגע כי בין שתומכים במהלכים שלנו ובין שמתנגדים להם - כולנו אחים, כולנו יהודים וגורל אחד לכולנו."
-יצחק רבין

היום לפני 34 שנים הסכם השלום בין ישראל למצרים נחתם על ידי מנחם בגין, אנואר סאדאת וג'ימי קרטר על מדשאות הבית הלבן.

שהקראסון בפסח לא יטעה
(טור דעות, אבירמה גולן, פסח תשע"ב)
שחר טל

שמתם לב שפחות ופחות אנשים מצטיידים בערב חג המצות בפיתות טריות להקפאה? לא שהמוני בית ישראל החילונים חזרו לפתע בתשובה. פשוט, בשנים האחרונות אין שום בעיה לקנות לחם טרי, קראסון שמנמן או עוגיות גרנולה בכל מקום כמעט. מה נשתנה? ובכן, אמנם כינוי הגנאי "מדינת תל אביב" שהודבק לעיר התוססת הזאת נבזי וצדקני, אבל אין מנוס מהמחשבה העגומה שהפער בין החיים המתנהלים בה בחדווה לבין המתרחש בשאר החברה הישראלית מתחיל להיות משונה. כי בעוד שבבתי הקפה הנ"ל יוגשו בגלוי, ובניגוד לחוק החמץ, מיני לחמים מתובלים (איך אפשר לאכול שרימפס בחמאה ושום בלי לחם טרי?), במצעדי הגאווה השנתיים יצעדו עוד ועוד אנשים ובשבת אולי יתחילו לנסוע אוטובוסים - ישראל הרשמית, ושמה יש לומר האמיתית, דבקה יותר ויותר בהלכה. הכשרות והחמץ הם העניינים הזניחים יחסית. אפילו העדר התחבורה הציבורית בשבת מרגיז אבל לא נורא. לא כמו חוקי האישות, הגיור והקבורה. אבל גם לאלה, כמו לעניין הקראסונים, החילונים פיתחו לעצמם מעקפים: ידועים בציבור, נישואי חו"ל, קבורה בקיבוצים. הבעיה היא, שכל מעקף ממחיש ביתר שאת את סמכותו הבלעדית של המונופול הדתי, וכל התעלמות מהתעצמותה הבוטה של הכפייה הדתית מעניקה לרבנים יותר שליטה. הסידור המעוות הזה - המאפשר לחילונים לראות את המורשת היהודית כמנותקת מדיון מוסרי, ומניח לדתיים לחמוק מהתמודדות עם ההתלבטות המוסרית לנוכח ההלכה, נוח כנראה לשני הצדדים, אך טומן בחובו זרע של פורענות. הוא יוצר מראית עין של פלורליזם רב-תרבותי, אך שומט לחלוטין את הקרקע מתחת להגדרה, "דמוקרטיה ויהודית". בהדרגה נוצרות בישראל שתי קבוצות: האחת מדברת בלעדית בשם הדמוקרטיה, ומגוננת בחירוף נפש בעיקר על הקראסון הפרטי שלה, והשנייה מדברת בשם היהדות ונלחמת כארי על הזכות לסתום פיות של נשים, לבטל גיורים, לאמלל חד-מיניים ולפקח על צניעותן של ילדות בגן. בפסח הזה, הקבוצה הראשונה תרוויח לעצמה עוד כמה קראסונים וקפה משובח בשמש האביבית. אבל מוטב שלא תטעה: אם היא לא תזדרז לשלב ידיים עם כוחות חיוביים במחנה הדתי, ולהגדיר סוף-סוף איזו דמות היא רוצה שתהיה למדינה הזאת, ה"דמוקרטיה ויהודית", תאבד לה אפילו מראית העין של חירותה המדומה.

"אני רוצה שתזכור, כי הייתי אדם. והנורא שבדבר שגם הם היו בני אנוש."
-תומר בן ציון

היום לפני 45 שנים יורי גגארין, האדם הראשון בחלל, נהרג בהתרסקות מטוס מיג-15 בעת טיסת אימון.

חמישי
חזה"מ

נדב תמיר
עבדים היינו?

ברי סחרוף כותב באחד משיריו-

כי כולנו עבדים אפילו
שיש לנו כזה כאילו
פותחים פה גדול
ומחכים לעונג הבא
כולנו מכורים של מישהו
שמבקש עכשיו תרגישו
פותחים פה גדול
ומחכים למנה הבאה

יצא לי לחשוב במהלך הפסח הזה, איזה חופש וחירות יש לנו בעולם הזה בכלל, כי אם חושבים על זה כולנו כפופים למישהו, בין אם זה ההורים שלך או הממשלה, אף אחד הוא לא אדון לעצמו, כי הרי גם אף אחד לא יכול לנבא פגיעה מגזע עץ שיפול עלייך. ומשפט שכל הזמן חוזר לי בראש שאני חושב על החירות הזאת, הוא חירות=אחראיות, מה זאת אומרת, איזה אחראיות? כי הרי אין לנו חירות מלאה כי אנחנו תמיד כפופים למישהו אחר, ולא משנה כמה נחשוב שאנחנו חופשיים תמיד יש מישהו מעלינו. ואותי אישית זה נורא מתסכל, לא משנה כמה תשאף לאחראיות תמיד תהיה כפוף למישהו, הדתיים יגידו שמבחינתם להיות כפופים לבורא עולם זה דבר טוב ואף רצוי, אך השאלה שלי היא אם בכלל אנחנו צריכים לשאוף להיות אדונים לעצמנו ובעלי אחראיות מלאה, כי על פניו זהו דבר לא אפשרי.

"אין לי נכסים, יש לי רק חלומות להוריש לדורות הבאים עולם טוב יותר, מפויס יותר - עולם שנעים לחיות בו. אין זה הרבה מדי."

-יצחק רבין

בר שוהם
מי מחליט מהי מצווה?

"לשעבר היה אדם עושה מצווה והנביא כותבה, ועכשיו כשאדם עושה מצווה, מי כותבה?"

מעשה באדם שכל מעשיו היו ההפך. היה עושה כל מעשה, לאו דווקא כדי להרגיז או לשם מרד, אלא מתוך הרגשה פנימית ומתוך ידיעה טבעית על מהי האמת. וכל אנשי העיר היו פוגשים בו בכיכר השוק ותוהים על קנקנו של אותו האיש, מהם מניעיו, מדוע כל יום ביומו מנסה הוא להפוך פשוט למורכב, מובן למסובך, אמיתי לשקר? והוא – אינו היה משיב, היה מחייך וממשיך בדרכו. היה מצטבר כעס אמיתי בלבבות שכניו, על שלוות הנפש הזו, שבעזרתה הלך נגד מה שנכון, נגד האמת. והרי ברור לכל שהוא טועה, אז איך הוא מעז לחייך חיוך כל כך רחב?!

והנה, יום אחד קם איש, אדם מן המעמד הבכיר בעיר, וסיפר לכל אנשי השוק כשהוא עומד על בימת הכיכר על חלום, מוזר כהגדרתו, שחלם אותו לילה. ובחלום נהפכים ספרי החוקים על פיהם ומשתנים סדרי עולם, ובעולם החלום – מעתה והלאה, החיים בדיוק הפוכים ממה שהיו לפני כן. "מעניין", "נבואי", "שינוי אמיתי" – נשמעו לחשים בקרב הקהל, ובטרם הספיק האדם מן השורה לעכל את משמעות המאורע עלה ראש העיר אל בימת הנאומים והכריז בקול נרגש: "מעכשיו – עולם חדש!" בהינף יד בוטלו החוקים הישנים והוחלפו בסט אחר, הפוך. ולאחר ההכרזה נשמעו קריאות שמחה והלל, וההמון הצוהל התפזר איש איש לביתו, משנן את החוקים החדשים, האמיתיים, ונלהב ונסער. הרחוב התרוקן, ורק אותו איש, איש ההפך, נשאר עומד מול בימת הנאומים בכיכר השוק.

"אני מאמין כי אנו אומה קטנה בעלת לב גדול."
-יצחק רבין

"התקווה בת שנות אלפיים... להיות עם חופשי בארצנו.."

לפעמים עולה בי המחשבה שאנחנו לא באמת מעריכים- או לפחות מעריכים במידה מספקת את מה שיש לנו. וגם אם מעריכים אז זה התודעה שלנו לא מקבלת בצורה הראויה את אותו רעיון. יש לנו מדינה! אנחנו חיים במדינה של העם היהודי. לא היה דבר כזה. אלפי שנים דורות של יהודים חלמו ושאפו לחזור לארצם, תחושה של לאומיות התגבשה במיוחד במאה האחרונה, אנשים הקריבו את החיים שלהם בשביל הרעיון הזה- ואנחנו ההגשמה שלהם!! אנחנו חיים את החלום שלהם. לחשוב שהיו בעבר מקומות שבהם היו רוצחים יהודים שרצו להקים את הבית שלהם בארץ ישראל, וכשלא רצחו אותם כלאו אותם- והיום אנו מסתובבים במקומות הכליאה כשהם מוזיאון, היסטוריה. המציאות השתנתה (ובזכות אותם חולמים..). חייבת לנו להיות הכרה בכך שאנחנו צועדים בכלא עכו, בכלא בירושלים - איפה שאסרו את הפועלים לבניין המדינה-כאזרחים של אותה מדינה! אזרחים חופשיים שעכשיו בבעלותנו הזכות לשפץ את אותם מבנים ולהפוך אותם לאתר מורשת. להתהלך באותם אתרים גאים וללמוד על אותם האנשים המיוחדים האלו ועל הערכים שניתן ללמוד מהם.

אנחנו זכינו להיות בדור שהגשים את התקווה הנצחית- " .. התקווה בת שנות אלפיים-להיות עם חופשי בארצנו..!!!"

"האם זה אפשרי שהאדם המציא את המלחמות ונלכד בהמצאתו?"

-פרנק הרברט

היום לפני 146 שנים רכישת אלסקה: רוסיה מוכרת את אלסקה לארצות הברית תמורת 7,200,000 דולר בזהב.

ראשון

חזה"מ

טל איתן

"עוז להיות חילוני", מאת יזהר סמילנסקי

להיות לא-דתי אפשר מתוך בורות, ומתוך עצלות ומתוך סתמיות: אבל להיות חילוני הרי זה מתוך בחירה להיות חילוני.

להבדיל מאותם לא-דתיים שהם לא-דתיים לא מרוב הכרעות אלא מאותה נוחות מעשית: פחות מוטרדים בהגבלות ובחובות, פחות מוטרדים בצווי מותר אסור, פחות בפולחנים ובטקסים של-חובה, ואין עליהם לפרפר הרבה כדי להיות לא דתיים – עליהם רק להיות כמו כולם – הולכים אל הקל יותר, פטורי עול יותר, וגם מנוערים מצורך לתת דין-וחשבון.

לא די להיות לא-דתי כדי להיות חילוני. ההבדל אינו רק כהבדל שבין שלילה וחיוב, ולא רק כהבדל שבין סביל ופעיל – אלא כהבדל שבין מציאה לאיבוד. רבים מן הלא-דתיים מוסיפים להיות לא-דתיים עד לרגע שנתקלים במעצור בחייהם, כשנחבט עליהם פתע משהו מעבר לשיגרת, או מאורע חוסם-דרך – וכמועדים שולחים הם אז יד להיתפש בדבר ולהיאחז במשהו יציב, בטוח יותר, אבהי. ברגעי תדהמה כאלה הלא-דתיים שלהם כאילו מצטמקת – נראית יום-יומית מדי, שטוחה מדי, ובעיקר ריקה מכדי עמוד ברגע הקשה. רגע זה יאה לו קצת לא כן החילוני מתוך בחירה. במה הוא חילוני? קודם-כל בנטילת אחריות, ובאחריות שאין לה מקור מחוץ לו.

להיות חילוני זה מעבר להיות לא-דתי, ומעבר להיות בלתי מאמין באמונת הדתי. טענות הדתי מוצאות אותו ספקן, ויותר מספקן: אינו מסתפק בהוכחותיהם, ככל שהוכחות להם ולא אמונות שמספקות את תוקפן מהן-ובהן. שהרי האישורים שמביא הדתי לתקפות טענותיו – אינם אלא אקסיומות, ואלה, כידוע, פטורות מהוכחה ואין צריכות אלא לאמנה שלמה ("אהבה"), שאינה תלויה בדבר. חילוני אינו חילוני מחמת ש"נתרוקן לו", מחמת ש"אמונתו נתייבשה", אלא מחמת שבחר לעמוד בעולם על חזקתו שלו, בלתי מודה באמונת הדתי, ובלתי נדון לחיי אמונה אחת, כל-כוללת, שלימה מאופק עד אופק, אמונת "כיפת הסלע". להיות חילוני, זה להיות בעל תביעה לריבונות על חיי. בלתי מחוייב מראש למצוות או לחיובים שלא באו מהכרעתו ומהסכמתו האוטונומית, לרבות חולשתו, שגיאותיו ומחיר השגיאות, שעל ראשו.

"זה משחק רק כשאתה מנצח. כשאתה מפסיד, זה בזבוז זמן מסריח."

-אד אוניל

היום לפני 95 שנים שעון קיץ מונהג לראשונה בארצות הברית.